

ortodoxt kyrkoliv

Utgiven med välsignelse från H.E. Metropolitens Kyprianos av Oropos och Fili
Årgång 17 Nr 2 och 3 2005

*Vi önskar alla läsare en
välsignad jul och Theofania!*

Ledare

Snart är det kykliga året 2005 till ända och vi avslutar den 17 Årgången av vårt församlingsblad Ortodoxt kyrkoliv och vi får fråga oss vad som är viktigt i livet. Och Kyrkan svarar unisont ur evangeliet: ”Söken först efter hans rike och hans rättfärdighet, så skall också allt detta andra tillfalla eder” (Matt 6:33) och uppmanar oss: ”varen alltså fullkomliga, såsom eder himmelske Fader är fullkomlig” (Matt 5:48).

Men vi gör tyvärr så ofta andra prioriteringar än de evangeliet uppmanar oss till. Vi låter oss uppfyllas av ”världen” och de ”världsliga” bestyren. Hellre än att gå till kyrkan varje söndag, hittar vi på något att ursäktas med: ”Jag jobbar för mycket i veckan och hinner inte”, ”Mina studier just nu är så krävande”, ”Mina barn har varit sjuka”, ”Jag är så trött” osv. Listan med ”ursäkter” kan göras hur lång som helst, men våra prioriteringar i livet förljer ofta inte evangeliets uppmaningar till hur man utvecklar ett kristet *Phronema* eller medvetande. En kristen måste inte bara vara *ortodox* (d.v.s. bekänna rätt lära eller lovsång) utan också utöva *ortopraxi* (d.v.s. rätt levnadssätt eller praxis) för att tron skall leda till *theosis*

Ortodoxt kyrkoliv utgives av det svenska exarkatet av den Sanna (gammalkalendariska) Grekisk-ortodoxa kyrkan. Vår kyrka har full kommunion med den Ryska Utlandskyrkan under Metropolit Lavr (Laurus), den Sanna Rumänsk-ortodoxa kyrkan under Metropolit Vlasie, och den Sanna Bulgarisk-ortodoxa kyrkan under Biskop Photii av Triaditza

E-post: ortodoxi@passagen.se

Hemsida: www.ortodoxakyrkan.se

Ansvarig utgivare: Biskop Johannes av Makarioupolis

Redaktion: Fader Anders Åkerström

Redaktionens adress: Bävernsgränd 18B, 753 19 Uppsala, tfn: 018-127726

Pris: Lösnummer 35:-. Medlemskap av församling inom exarkatet innebär att man får Ortodoxt kyrkoliv utan att prenumerera. Om man vill penumerera på tidningen utan att vara medlem av församlingen insättes 50:- på Pg. 489 94 53-7.

Gåvor och medlemskap av Heliga Konstantin och Helena ortodoxa församling insättes på Pg.489 94 53-7.

Gåvor och medlemskap av Gudaföderskans avsomnande - Uppsala grekisk-ortodoxa församling insättes på Pg. 230613-2

(gudomliggörelse), som är Guds mål med människan ("Gud blev människa, för att människan skulle bli Gud"). Att utveckla ett sådant medvetande är en nödvändig process, där ingenting i vårt liv får vara oviktigt. De Heliga Fäderna lär oss klart att en sann kristen skiljer sig från andra både till *det yttre och inre*, det ena påverkande det andra. Sålunda lär oss den Helige Makarios den Store: "Kristna har en annorlunda värld, annan mat, andra kläder, andra nöjen, annan gemenskap och ett annat sätt att tänka" (Homilia V, 20) än icke ortodoxa, därför att den ortodoxt kristne "förnyar sitt sinne och stillar tankar genom kärlek och himmelsk hängivenhet till Herren" då den ortodoxe följer Kyrkans tradition. Vår uppgift som ortodoxa är att vara lydiga denna tradition. "Stån fasta och hållen eder vid traditionerna som I haven mottagit av oss" (2 Thess 2:15) är en biblisk uppmaning. Respekt för traditionen och traditionell *ortopraxia* må i slutändan frälsa våra själar. I både Kristi ord och fädernas vittnesbörd får vi lära oss att de största av synder utplånas av de till synes minsta dygder. I detta nummer av Ortodoxt kyrkoliv skall vi lära känna en nutida asket, Moder Myrtidiotissa, som vi kan lära oss mycket ifrån!

ORTODOXT KYRKOLIV 2005 och 2006

Som ni säkert har märkt har utgivningen av detta dubbelnummer dröjt ovanligt länge. Vi beklagar att så är fallet, men redaktören har haft allt för mycket annat att stå i, vilket har fördröjt utgivningen. Med tidningen bifogar vi en almanacka för 2006. Nästa nummer av tidningen kommer till påsk 2006. Glöm inte att förnya Ditt medlemskap av församling inom exarkatet (100:- per medlem eller familj) eller betala Din prenumerationsavgift för icke-medlem (50:- per prenumeration).

För vår planering ser vi att prenumerationsavgift eller avgift för medlemskap insättes på Pg. 489 94 53-7 före 2006-02-01. Om inte avgift är inkommen före detta datum kommer en påminnelse att skickas ut.

På vår hemsida www.ortodoxkyrkan.se finns nu alltid ett aktuellt gudstjänstschema för Stockholm och Uppsala!

Vår relation till vår systerkyrka, den Ryska utlandskyrkan, allt mer ansträngd

En officiell delegation från den Ryska utlandskyrkan, under ledning av dess överhuvud Metropolit Lavr, besökte under maj 2004 Ryssland på inbjudan av Moskvapatriarkatet.

I december 2003 inrättades av Moskvapatriarkatets kyrkoledning respektive av den Ryska utlandskyrkan en kommission för att utreda möjligheten till att öppna kommunion kyrkorna emellan.

Med anledning av den stora turbulens som vår systerkyrkas övertyr till att öppna kommunion med Moskva orsakat hos gammalkalendariker i Grekland och i diaspora har vår synod av biskopar skrivit ett antal encyklikor, varav en publicerades i Ortodoxt kyrkoliv nr 3 och 4 2004. Då vår synod ännu inte fått något svar på de öppna brev som skrivits har vår Metropolit under sommaren 2005 låtit alla biskopar i synoden skriva en encyklika om hur de ser på problematiken. Det var alla biskopars konsensus att vår synod borde bryta kommunion med den Ryska utlandskyrkan. Vid vår synods sammanträde i Grekland under oktober 2005 beslöts att åter ge uppdrag åt vår Metropolit Kyprianos, synodens ordförande, att

Metropolit Lavr och Patriark Alexij i Butovo 2004

skriva en ny encyklika till New York och den Ryska utlandskyrkans synod under Metropolit Lavr. Denna sändes i väg den 21 november/4 december 2005 (*Theotokos* intåg i templet). Encyklikan finns att läsa på grekiska, ryska och engelska på vår synods hemsida www.synodinresistance.gr. I korthet förklarar encyklikan hur vi med sorg har erfarit att det som den Ryska utlandskyrkan lovade när vi öppnade kommunion 28 juni/11 juni 1994 inte har infriats. I sitt beslut skrev den ryska synoden då följande: ”konciliet av biskopar håller fast vid att vid denna tid, då avfall sprider sig och många av ortodoxins officiella representanter, såsom Konstantinopels patriarkat och andra patriarkat, dukar under av och omfamnar modernisternas och ekumenikernas position, så är det av största vikt för de sanna ortodoxa att förena sig, stå enade vid varandras sida och sätta sig emot de som förräder de heliga fädernas ortodoxi. Därför beslutar konciliet av biskopar att upprätta gemenskap med Metropolit Kyprianos gammalkalendariska synod. [Vidare beslutar konciliet:] att alla parter avstår ifrån att blanda sig i varandras inre ekklesiastiska angelägenheter. Om frågor uppstår som är i behov av noggrant övervägande, är det dock nödvändigt att rådgöra tillsammans.” Metropolit Kyprianos konstaterar i sin nyskrivna encyklika att nu om någonsin borde paragrafen ”att rådgöra tillsammans” infrias. Vår synod har skickat ett antal brev till den Ryska utlandskyrkans synod i New York, men bara möts av tystnad. I denna situation har vår Metropolit beslutat att vi skall avstå från kommunion med den Ryska utlandskyrkan, men inte fullständigt bryta kommunionen förrän den Ryska utlandskyrkan officiellt deklarerar kommunion med Moskvpatriarkatet.

Till vänster ses prästerskap från bl.a. Moskvpatriarkatet förrätta ”ekumenisk” bön vid den reformerte broder Rogers begravning i Taize i Frankrike under 2005, trots att den Ortodoxa kyrkans kanones uttryckligen förbjuder det. Förr protesterade den Ryska utlandskyrkan mot dylikt, men idag möts vi av tystnad.

Ny biskop konsekrerad för nytt stift i vår synod

Heliga Motståndssynoden beslutade vid sitt 32:a sammanträdande den 5/18 nov 2005 i Hl. Kyprianos och Justinas kloster, under Metropolit Kyprianos av Oropos och Filis ordförandeskap, att grunda ett nytt biskopsstift. Stiftet grundades genom fullmakt från Heliga Synodens biskopar från Synodens 31:a sammanträdande den 4/17 oktober 2005.

Det nya stiftet, vars gränser sammanfaller med det kaukasiska Sydossetiens gränser, har sitt huvudsäte i huvudstaden Tschinvali och biskopen får titel från ett historiskt stift från bysantinsk tid: Biskop av Ossetiens och Alania. Som den första biskopen av stiftet valde Heliga Synoden arkimandrit Georgij Puchajev, dåvarande biskopligt sändebud till regionen.

Konsekrationen av den nye biskopen ägde rum söndagen den 7/20 november 2005 i klosterkyrkan i Hl. Kyprianos och Justinas kloster. Huvudkonsekrator var Metropolit Kyprianos av Oropos och Fili och till medkonsekratorer utsåg Heliga Synoden enhälligt Biskop Chrysostomos av Sydney och New South Wales, Biskop Chrysostomos av Christianoupolis och Biskop Ambrosios av Methonis. Hela klostrets prästerskap deltog i Liturgin, vid vilken konsekrationen ägde rum, och även fader Jeremias Tsvak, som tillhör vår jurisdiktion i Tjeckien och som då var på besök i klostret. Även mycket lekfolk deltog i gudstjänsten och uttryckte hjärtligt sin glädje över valet till biskop av det nya stiftet genom det traditionella utropet: ”Axios!” – ”Han är värdig!”

Symboliskt ägde denna viktiga biskopsvigning rum då vi firar de nya tre stora biskoparna – Hl Fotios den Store, Hl. Gregorios Palamas och Hl. Markos av Efesos. Denna fest som Heliga Motståndssynoden nyligen instiftat att firas första söndagen i november (gamla stilen) och som här firades för första gången! Dessa tre heliga biskopar är kända för sitt motstånd mot de västliga teologiska nymodigheterna som avviker från den traditionella patristiska teolo-

gin. Dessa tre heliga biskopar är särskilt vördade av gammalkalendariker och andra traditionsvänliga ortodoxa som oroas över den ytliga och främmande teologi och praxis som uppstått i anslutning till den moderna interkonfessionella ekumeniska rörelsen.

Hans Eminens biskop Georgij av Ossetien och Alania, vars världsliga namn var Aleksander Aleksandrovitj Puchajev, föddes i 1973 i Ryssland. Hans far, som numera är munk med namnet Christopher, är av ossetisk härkomst och hans mor, som dog när han endast var tre år gammal, hade rysk-tyskt ursprung.

Hans Eminens uppfostrades av sin gudfruktiga farmor i Tschinvali, Sydossetiens huvudstad. Till trots för den rådande ateismen och avsaknaden av såväl präster som verksamma församlingar, fick han en uppfostran präglad av traditionella ortodox kristna värderingar.

Hans Eminens började studera vid Sydossetiska tekniska institutet år 1990 och senare vid fakulteten för kemi och biologi vid universitetet i Tschinvali, där han 1996 tog examen i biokemi.

Redan 1992 hade han vigts till ogift diakon och senare till präst av den hädangångne ärkebiskop Lazar av Odessa och Tambov, en av Ryska utlandskyrkans biskopar i Ryssland. Ärkebiskop Lazar hade kommit till den nybildade Sydossetiska republiken, efter kommunismens fall, för att bidra till att återupprätta den Ortodoxa kyrkan i området. Till trots för de många svårigheterna (krig, svält, fattigdom och annat) har vår nye biskop lyckats återupprätta ett reguljärt kyrkoliv i området, genom att fullt ut hänga sig själv åt att evangelisera genom katekesundervisning, dop, återuppbyggandet av gamla förfallna kyrkor och genom att förbereda framtida medarbetare och ett framtida inhemskt prästerskap. Från 1996 till 2003 undervisade han gymnasieungdomar i ortodox kristen troslära, ett arbete som nu fortsätts av en annan präst.

Vår nye biskop som dittills varit präst, vigdes år 2000 till munk av sin andlige fader Ärkebiskop Lazar, med namnet Georgij som munk och fick hegumenvärdighet.¹ Med ett växande antal präster och klosterfolk utgjorde Sydossetien nu en egen kyrklig region.

Under denna tid kom Sydossetien att vara utan biskop, som ett resultat av den splittring och förvirring som uppstått mellan Ryska Utlandskyrkan och de som lydde under den i själva Ryssland. Man började söka efter en ny traditionalistisk ortodox jurisdiktion att lyda under.

Genom en annan ortodox präst i regionen, Fader Aleksej Aristinov, som har grekiskt påbrå, blev Fader Georgij uppmärksammas på Heliga Motståndssynoden i Grekland. I januari 2003 sände han en förfrågan till Motståndssynoden om att bli upptagen under vår Metropolitens omorförion, och Motståndssynoden beslutade att ta emot honom.

Samma år organiserades denna kyrkliga region till "Det ortodoxa stiftet av Alania". I november 2003 upphöjdes Fader Georgij till arkimandrit² av Metropolit Kyprianos och utsågs till stiftets biskopliga sändebud. Fader Georgij har tre gånger fått motta utmärkelser från den sydossetiska regeringen, och även från Ryssland, för sin självuppföring i folkets tjänst.

Under den tid som Alanias stift stått under Heliga Motståndssynoden, har Biskop Ambrosios av Methonis besökt regionen tre gånger, som officiellt sändebud för Metropolit Kyprianos. Biskop Ambrosios insåg under sina resor till området, att detta stift var i behov av att omorganiseras och förbättras, genom att upphöja dess grundare, Arkimandrit Georgij, till biskopsvärdighet – något som nu äntligen skett!

Även om Biskop Georgij av Alania är ung, så kännetecknas han av gudaktig iver, erfarenhet, insiktsfullhet, urskiljningsförmåga och kunskap, liksom även av sin djupa tro och förhoppning på Gud och framför allt av sin missionsiver. Alla dessa egenskaper och andliga gåvor försäkrar att han kommer att utföra en gudaktig tjänst, bekänna och vittna om den ortodoxa tron i ett område som plågats av såväl krig som av etniska och kyrkliga konflikter.

¹ Hegumen är titeln på föreståndaren för ett mindre kloster..

² Arkimandrit är titeln på föreståndaren för ett större, eller flera, kloster, men används även, främst i slavisk tradition, som en förtjänsttitel för prästmunkar.

Gåva till vår kyrka i Uppsala från Jerusalem

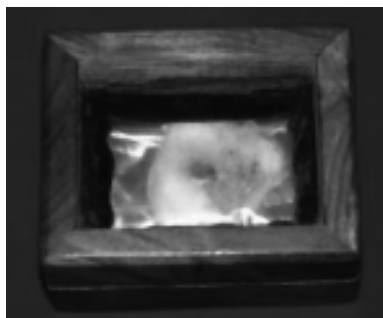
Efter påsken 2005 fick vår församling en gåva från Heliga Maria Magdalena kloster i Jerusalem. Gåvan var en relik som bestod av en träflisa i en relikbox från den kista som Heliga Elisabeth Storfurstinnan av Ryssland och nunnan Barbara kom i till det Heliga landet efter att deras heliga kroppar räddats undan Bolshevikerna. Gåvan förmedlades från en av nunnorna från klostret, syster Elizabeth, som vid ett flertal gånger besökt vårt exarkat i Sverige. Gåvan var speciellt uppskattad då Fader Anders, vår präst i Uppsala, firade sina första 40 dagar som präst för 10 år sedan genom att fira daglig Liturgi vid fragment av Heliga Elisabeths relik i det kloster som är tillägnat henne, som tillhör vårt amerikanska exarkat i Etna, Californien.

*Maria Magdalena klostret i
Getsemane trädgård*

Heliga Elisabeths grav i klostret

*Relikboxen som nu förvaras på
det Heliga Bordet, altaret, i
Uppsala*

Läsarvigningar

Den 10/23 oktober och den 17/30 oktober 2005 vigdes Theodoros Boström respektive Simeon Berglund till läsare i Heliga Konstantin och Helena ortodoxa församling i Stockholm. På fotot nedan Läsare Simeon.

Händelser i bild under 2005

Julnatt 25 december 2004/7 januari 2005

*Heliga Philothei festdag i vårt kloster i Grillby
19 februari/4 mars 2005*

Onsdagen i Stora veckan

Fredagen i Stora veckan

Epitafios i Uppsala

Påsknatt i Stockholm

Påsktårta och ägg på påsknatten i Stockholm

Nytt standar i Stockholm

*Procession vid Agapevesper
på påskdagen i Uppsala*

*Nya örnmattor till Biskop
Johannes*

*Helige Johannes Maximovitch
kapell i Stockholm*

*Guds Moder och till höger den undergörande
ikonen av den Helige Feodosij i Uppsala*

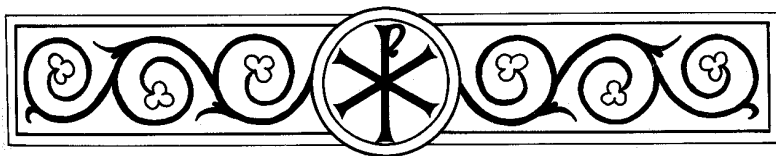
Heliga Konstantin och Helena festdag i Stockholm

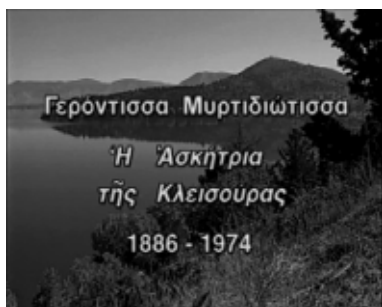
Aftongudstjänsten inför Theotokos avsomnande i Uppsala

Helige Nikolaos dag i Heliga Philothei ortodoxa kloster

Denna artikel är den svenska speakertexten till en kommande flerspråkig DVD utgåva av den videofilm Heliga Kyprianos och Justinas kloster producerade om Moder Myrtiotissas liv 1998. Vi tror att texten är talande i sig utan rörlig bild. Bilderna nedan är hämtade ur filmen.

Moder Myrtidiotissa asketen av Klissoura 1886-1974

När man färdas mot Amyntaio så lämnar man huvudvägen trettio kilometer öster om Kastoria och beger sig ned söderut för Soumbretsious sluttning.

Efter ett kort tag kommer man till ett örnäste, på en höjd av 1250 meter: det är det vackra och pittoreska Klissoura i västra Makedonien. En fridfylld plats, rikligt smyckad av Herren med naturens skönhet. Det är en by med historia: härlighet, oroligheter, tårar och blod.

Tre kilometer nedanför Klissoura, på 970 meters höjd, fridfullt beläget mitt i en tät ekskog, ligger det berömda klostret tillägnat Guds Moder.

Klostret börjar sin historia på 1400-talet, då Himmelens Drottning uppmanade prästmunken Esaias från Klissoura, som vid den tiden var munk på det heliga ber-

Klostret ses i mitten av dalen

get Athos, att återvända till sitt hemland för att bygga ett kloster tillägnat henne.

Esaias återvände till Klissoura och grundade ett kloster tillägnat Guds Moders födelse.

Med tiden skulle klostret visa sig vara en ark för Ortodoxin och det grekiska folket. Då den romerska hellenismen led sina kval, tog den sin tillflykt hit i sorg och i glädje...

* * *

(Metropolit Kyprianos talar): *Jag tackar den allgode Guden för att han på många sätt visat mig sina välgärningar, och särskilt för att han förunnat mig att möta så många heliga människor. En av Hans stora välgärningar och gåvor var min bekantskap med Moder Sofia, som hon kallades i världen, i Guds Moders kloster i Klissoura i västra*

Makedonien. Hon berättade för mig att hon begav sig dit under ledning av Guds Moder år 1927. Jag träffade henne år 1958, då jag var soldat i Ptolemaida. Efter mycket bön träffade jag där en mycket gudfruktig man vid namn Eustratios Polychroniades. Han berättade för mig om denna kvinnas helighet, som kom från Pontos. Efter att vandrat hela natten genom Ptolemaida, nådde vi, vid söndagens gryning vårt mål. När jag kommit in i huvudkyrkan blev jag starkt berörd. Medan jag tittade på klostrets snidade träikonostas, lade jag märke till en kutryggig asket klädd i trasor och jag blev djupt rörd. Efter att prästen sagt "Närmen eder i Gudsfruktan..." och jag tagit emot Nattvarden, kom hon, kutryggig som jag redan sagt, emot mig med snabba steg från sin plats under kvinnornas läktare. Jag minns att jag hade nått fram till mitten av kyrkan under ljuskronan, då hon tog tag i min jacka, rätade på sig, såg mig stint

i ögonen och bad för mig. Från den stunden blev jag nära vän med Moder. Och under hela tiden då jag var soldat besökte jag henne regelbundet. Och sedan Gud fört mig hit till klostret 1961, besökte jag henne regelbundet minst två gånger om året, så länge som Moder levde, för hon gick bort 1974. Och denna heliga kvinna hjälpte mig mycket.

* * *

Från 700-talet f.Kr. grundade grekerna många kolonier i Pontos, det nordasiatiska kustområdet vid Svarta havet.

Senare sådde de heliga apostlarna Petrus och Andreas Evangeliets ord, i denna helleniserade region. De kappadokiska fäderna fullbordade detta områdes kristnande under 200- och 300-talet.

I april år 1204 etablerade de stora Komnenos´ sitt självständiga grekiska kejsardöme där, med det legendariska och berömda Trebizond, som kejsardömets politiska och religiösa huvudort.

År 1461 hamnade det grekiska Pontos under det turkiska slaveriets mörker.

På 1800-talet upplevde området en avsevärd uppgång och välfärd på alla områden. Av en total befolkning på två miljoner var ungefär 700 000 ortodoxa. Olyckligtvis avbröts utvecklingen abrupt och den framstående närvaron av pontisk hellenism under trettio århundraden utplånades en gång för alla i början av 1900-talet genom turkiskt våld och tvångsförflyttningen av folkgrupper år 1923.

Den 19 maj är den nationella minnesdagen för folkmordet på 350 000 greker i Pontos.

*”Det helleniska Rom är förbi,
det helleniska Rom gjordes ofruktbart.
Det helleniska Rom, fastän det är förbi,
kommer åter att blomma och bära frukt.”*

Det var vid denna farliga tid som asketen från Klissoura såg livets början. Hon föddes år 1886 i bergsbyn Sari Papa i området Kiourdoun, söder om Trebizond, och växte upp i en miljö präglad av traditionell fromhet.

Trots hennes önskan och fromma längtan att gå i kloster, såg

hennes föräldrar till att gifta bort henne tidigt, så att hon inte skulle bli nunna. Detta hindrade henne dock ej från hennes dygdiga bana. Hon utmärkte sig för sin kärlek till människorna och för sin fromma iver att råda och uppmuntra människor till bot och kärleksfulla gärningar.

Hon flyttade med sin make till kuststaden Ordou, fordom Kotyora, och bodde där fram till katastrofen.

En rad prövningar ledde henne till att helt och fullt viga sitt liv till Gud.

Först dog bägge hennes två små barn, det yngre vid två och ett halvt års ålder. Detta följdes av förlusten av hennes make. Han hade blivit inkallad när det första världskriget bröt ut år 1914 och sedan försvann han, som så många andra, i mindre Asien.

Den helige stormartyren Georgios, med vilken hon hade uppnått en stor förtrohet, uppmånade henne, från sin häst, att hysa tålamod.

Hon hade redan passerat trettio års ålder. Hon blev då svårt sjuk och i åtta dagar fördes hon till det kusliga dödsriket och hörde de fördömdas ”röster”, men också till det ljusa paradiset där hon åtnjöt de heligas och rättfärdigas glädje och salighet.

År 1923 förflyttades hon med båt till Grekland tillsammans med andra flyktingar. Det blev ett häftigt oväder och fara för skeppsbrott. Himmelens drottning ingrep. Hon räddade skeppet och uppmånade henne: ”När du har anlänt till Grekland, kom till mitt kloster.”

Den förlustrubbade Sofia Chortokopides och hennes pontiska släktingar rotade sig i sitt nya hemland i lantbruksområden i västra Makedonien runt Ptolemaida.

Fram till 1924 bodde hon tillsammans med sin äldre bror i Anarrachi. Hon hade oro i sin ande. Hon fann inte ro med sin omgivning. Hon stod inte ut med hädandet och bristen på fromhet. De uppmånade henne att gifta om sig, men hon avböjde bestämt.

Ingenting höll henne kvar i världen, allt drev henne mot vildmarken.

Till slut lyftes hon från det världsliga med den gudomliga kärlekens vingar. Hon levde som eremit i Florinas område till och med år 1926.

Den himmelska drottningen uppmanade henne på nytt ”Jag är Guds Moder av Klissoura. Bege dig till mitt kloster!”

1927. Den obildade och obetydliga byflickan från Pontos gav sig vid fyrtio års ålder av på en lång och farlig färd till vildmarken.

Med en orubblig övertygelse och förvånansvärt mod, skulle hon komma att kämpa i femtio år mot det köttsliga sinnet, mot sin svaga, kvinnliga natur och mot de onda andarna.

Guds Moder fanns dock alltid vid hennes sida, men också den ärorika ryttaren, den helige Georgios.

Den första perioden av hennes exil, från år 1927 till år 1950, var synnerligen svår. Hon kom plötsligt att tjäna ett kloster som var i förfall. Det fanns inget systraskap, ett organiserat klosterliv var obefintligt. En stark vind av världslighet blåste på platsen av tillbedjan till Guds Moder.

Och ändå behövde hjältinnan Sofia, utan att vara nunna, uppfylla en nunnas löften i en märklig omgivning och på ett mycket märkligt sätt, med mycket tålamod och självförnekelse.

Vid ett tillfälle fick provningarna henne dock att ge upp. Det tredje året tog hon vägen tillbaka till sitt hem. Hon stannade för att vila lite på en äng i Varikon och föll i sömn med tungt hjärta. Plötsligt skakades hon om av en häftig örfil. Guds Moders stränga röst uppmanade henne: ”Vänd tillbaka! Ha mer tålamod!”

* * *

(Den heliga gamla kvinnans röst): *Tålamod! Den Allra Heligaste ropade och sade: ”Låt folket ha mer tålamod! Och du-ännu mer!”*

* * *

Den visa asketen förstod fort de andliga faror som omgav henne. Hon var för övrigt en mycket vacker kvinna och drog särskild uppmärksamhet till sig av män. Hon bestämde sig för att attackera roten till alla lidelser; egenkärleken, självbelåtenheten och viljan att behaga andra män-

niskor. Hon började försumma sig själv, hon bar gamla kläder, hon avstod från att tvätta sig, hon vanställde sitt ansikte...

Den mödosamma kampen som dåre för Kristi skull hade redan börjat. Hon ville att de skulle håna henne och inte lägga märke till henne. På så sätt kunde hon gömma och skydda sin inre rikedom. Vem bryr sig om en tokig kvinna? En dåre?

Hennes asketiska liv var udda även med avseende till mat. Hennes föda var torftig och bestod av det som fanns till hands: bröd, tomater, vindruvor, spenatliknande grönsaker utan olja kokta med lite mjöl, insaltade grönsaker, torrt bröd...

Hon företog sig också kampen att inte äta alls på flera dagar. Under tiden för ockupationen drog hon sig tillbaka till den Heliga Treenighetens kapell på bergssluttningen. Hon bad utan att äta i över en månad...

Men också när det gällde sömnen valde hon väg genom kroppslig underkuvelse. I slutet av fyrtioalet lämnade hon sin cell och flyttade ner till matsalen, där det fanns en eldstad. Hon satt i hopkurad där liksom en av himlens fåglar och tog sig en stunds sömn sittandes.

Fukten ifrån vattnet som rann där från tre vattenkällor, genomträngde hennes ben, medan den iskalla vinden ven obehindrat från de öppna dörrarna och mängder av snö föll ner genom den vida skorstenen.

Asketen av Klissoura odlade ångerns och självrannsakens anda. Detta arbete gav henne nådens inre värme och en fantastisk uthållighet i provningar

En vinterkväll hade hon gått ut i en rasande snöstorm för att tända oljelamporna vid ikonerna utanför klostrets port och vid källan med välsignat vatten. Klostrets vakt glömde henne och stängde och reglade porten. Helgonet tillbringade då hela natten där utanför i bön och när dagen grydde var hon halvt begravd av snö. På morgonen öppnade vakten porten och vacklade till av förskräckelse. Asketen reste på sig, skakade av sig snön som hade halvt begravt henne och gick in i klostret

Metropolit Kyprianos med asketen

oberörd och välbehållen.

* * *

(Metropolit Kyprianos talar): *Jag kommer ihåg en gång, före jag blev biskop, då jag hade åkt dit med en grupp andliga barn för att fira liturgi. Efter att vi hade läst våra kvällsböner och gått till vila, efter midnatt, kom ett av mina andliga barn, som hade gått ut (det var fruktansvärt kallt, eftersom det ligger på hög höjd är det många minusgrader där på vintern) och knackade på dörren till min cell, väckte mig och sade: "Gå ut fort! Du missar det!" Jag blev förskräckt för ett ögonblick, jag visste ju inte vad som försiggick. Jag gick ut och han gjorde tecken till mig att inte göra oväsen och han pekade på en plats i klostrets inre där mycket vatten kom in från tre vattenkällor och där fanns en bassäng av cement som vattnet slog emot, ungefär tre meter från klostrets huvudkyrka. Där såg jag den gamla kvinnan mitt i den, klädd i en tunn bomullskjol (någon underkjol hade hon inte) och en liten tunn kofta. Dessa hade hon nu lyft upp och stänkte vatten på sig själv med händerna. Vi talar om iskallt vatten, jag minns att jag hade fyra, fem filter i sängen och att jag skakade och hackade tänder av köld. Och när jag hade sett henne vände jag tillbaka in och blev så rörd av denna kvinnas ansträngning och askes att jag grät. På morgonen, innan jag gick till kyrkan för att fira liturgi, gick jag förbi eldstaden där hon satt. Som madrass, filt och kudde hade hon en tom cementsäck av papper. Där satt hon med händerna kring de uppdragna knäna och tog sig så en stunds sömn. Dit gick jag och så fort hon såg mig sade hon: "Kom, kom, jag skall snabbt tända en eld så att du kan värma dig." Och hon lade ihop två, tre vedträn och med ett ljus försökte hon tända på utan tändved. "Moder, fryser du inte?", frågar jag henne. Hon slog sig med handen mot bröstet, som om hon slog mot marmor, för hon var bara skinn och ben, "Jag brinner, jag brinner, jag brinner!" sade hon på sin pontiska dialekt. "Jag brinner, brinner av kärlek till Kristus och du tror att jag fryser?"*

* * *

En av den heliga, gamla kvinnans uppgifter var att se till klos-

trets kapell och tända oljelamporna där. Hennes hängivenhet för denna uppgift var förbunden med olika mirakler.

En gång gick hon upp till den Heliga Treenighetens kapell på den branta bergsslutningen på 300 meters höjd. En annan from själ följde med henne. Efter att ha vördat ikonerna, tänt oljelamporna och berökt kapellet tog de vägen tillbaka nedför en mycket brant sluttning medan de bad Akatistoshymnen till Guds Moder. Plötsligt bröt ett kraftigt hållregn ut och sedan en häftig hagelstorm. De befann sig i en stor, omedelbar fara. Himmelens drottning grep in. Haglet föll runt omkring dem utan att röra dem. Inte en droppe kom på dem!

En annan gång hade hon gått upp till den Heliga Treenighetens kapell tillsammans med ett fromt par ifrån Pontos. Efter att de hade bett där uppmanade den redan åttioåriga asketen dem att gå i förväg och hon skulle komma efter.

Paret började gå sakta nerför. De tittade tillbaka ifall den gamla kvinnan skulle synas till, men de såg henne ingenstans. När de nådde fram till klostret efter en halvtimme var de alldeles uttröttade. Stor var deras förvåning när de fann helgonet sittande där lugnt och stilla utan ett spår av ansträngning.

”Moder! Hur kom du ner?”

Och hon, den välsignade kvinnan, svarade dem småleende:

”Jag flög! Jag flög och kom hit!”

Det fromma folket trodde verkligen att hon flög mellan de där höjdskillnaderna. Stormartyren Georgios förflyttade henne med sin häst...

Med tiden kom den kloka och tappra Sofia att utmärka sig som en andlig moder för de lidande och behövande. Detta var ännu en uppgift som anförtrotts henne direkt av Guds Moder, *Theotokos*.

Himmelens drottning utrustade henne rikligt med gåvan att trösta andra, hon utsåg henne till en ”tröstens dotter”, inte bara genom hennes av Gud inspirerade ord, utan också genom mirakler.

”Ta en stav och tala. Predika omvändelse hos folket”, sade Guds Moder till henne.

”Jag kan inte, min Allra Heligaste, de lyssnar inte”, svarade den gamla.

Guds Moder tillrättavisade henne:

”Du skall tala, upphör inte med att ge råd...”

Folk i begrepp att gifta sig, sjuka, fattiga, de som sårats av livet, de modfällda och rädda skyndade till henne, bedjande om hennes förböner för att kunna gå vidare i livet. Och hon välkomnade dem med öppet hjärta.

”Välkomna, mina kära! Välkomna, mina kära!”

Likt en svalkande källa vällde råd oupphörligen fram ifrån hennes välsignade läppar på ett varmt och enkelt sätt, lättillgängligt för Guds folk, men på samma gång med auktoritet och värdighet.

”Den Allra Heligaste...Hennes knän blöder av vädjan för oss...Gör bättring...Var goda människor...Fasta... Vi lever här på jorden endast för en kort tid...Be...Håll de tio budorden...Älska varandra...Var barmhärtiga...Omvänd er...Guds vrede kommer...Bli krönta i kyskhet och renhet...Var välsignade...

* * *

(Den heliga gamla kvinnans röst): *Jag ber er, kära Guds barn, så mycket ni kan, ha tro och hopp... Gör bättring och bikta er...Gör goda gärningar...Jag ber er, gör goda gärningar. Må Gud ge er en god ande och god upplysning...*

* * *

Som en sann profetissa för folket ”fastnaglade” hon alla som närde sig på hennes fromhet med sina ”uppenbarelser” om Guds vrede och framtida vedermodor.

”Jag har sett svarta moln...Guds vrede kommer ner över världen...Sakta men säkert sänker molnen sig ner och drar närmare och när de når jorden, då kommer kriget att bryta ut.”

Och hon grät.

* * *

(Den heliga gamla kvinnans röst): *Den Allra Heligaste gråter för oss. Måtte ni räddas på den Stora Domedagen.*

* * *

Hon uppmanade folket till förändring och förbättring av sina liv: ”Jag har sett Den Allra Heligastes tårar...Jag brinner... Hon gråter dag och natt för oss. Min Gud, förstör inte världen...”

* * *

(Den heliga gamla kvinnans röst): *Gör bättring, mina barn...Be...Säg "Min Gud, min Gud..." Låt folket göra bättring...*

* * *

(Metropolit Kyprianos talar): *När liturgin var slut och folket hade lämnat kyrkan och vi var ensamma, sade jag till henne: "Jag ber dig, om den Allra Heligaste har uppenbarat något för dig, dölj det inte för mig." Och hon började gråta och sade till mig: "Jag säger det inte till folk för att inte skrämma dem. Jag såg", säger hon, "den Allra Heligaste och hon sade till mig: 'Allt som står i Uppenbarelseboken och i profeternas böcker, min sons utvalda profeter, kommer att ske. Det tredje världskriget kommer att bryta ut och tre fjärdedelar av mänskligheten kommer att förgöras och en fjärdedel kommer att bli kvar.'" Sen började hon att gråta och snyfta. Så snart hon snyftade lite mindre sade hon: "Mina kära bröder, också detta kloster som jag tjänar kommer att bli till aska. Vad kan jag göra annat än att bönfälla den Allra Heligaste om världens frälsning...?"*

* * *

Den heliga asketen blev bevärdigad hjärtats renhet, hon blev så renad att för henne var allting "öppet". Hon klättrade högt på stegen till närhet till Gud, Guds Moder, änglarna och den himmelska världen...

En rikedom av gåvor och oräkneliga mirakler vittnade om att hon hade blivit en Guds boning och en helgonens like.

Theotokos vägledde henne och gav henne "himmelska lärdomar". Den enkla och obildade Sofia blev bildad av Gud.

* * *

(Metropolit Kyprianos talar): *En annan gång åkte jag dit med en grupp andliga barn för att fira liturgi. När liturgin var slut och jag tog av mig skruden inne i altaret, kom den heliga gamla kvinnan och pekade med sin högra hand på Guds Moder, Platytera, där i altarets valv och sade till mig: "Där, där, där! Med den där handen! Med den där handen!" Och hon visade*

mig den Allra Heligastes högra hand: "Med den där handen slog hon mig." "Varför slog hon dig, Moder?" "En gång", sade hon, "hade någon stulit klostrets låda med pengar. Polisen kom och frågade mig om jag kanske sett vem som tog den. Jag visste inte, men jag misstänkte någon och jag sade 'jag såg ingenting, men jag misstänker att förmodligen är det den-och-den som måste ha tagit den.' Senare när polisen hade lämnat platsen gav den Allra Heligaste henne två kraftiga örfilar och sade till henne: "Såg du att han tog den?" (Och hon sade hans namn, som jag inte minns för tillfället). "Även om du hade sett honom med dina egna ögon, borde du ha bidragit till hans bättring och omvändelse och inte till att avslöja honom". "Jag har syndat, jag har syndat, min Allra Heligaste!", utropade hon och detta blev för henne en ordentlig läxa. Fram till hennes bortgång sade hon med sin enkla lära: "Såg du? Hörde du? Sätt lås på munnen, sätt lås på munnen!"

* * *

(Den heliga gamla kvinnans röst): *"Stäng munnen! Den skulle ha lås! Munnen! Lås!"*

* * *

En eftermiddag sopade den heliga gamla kvinnan passagen från kyrkan till ikonerna vid porten utanför klostret.

"Varför sopar du?" frågade henne en dygdig besökare med respekt.

"Jag sopar för att vår Allra Heligaste kommer att passera förbi här ikväll...Det måste vara rent..."

"Är det sant? Kommer hon förbi här?" frågade besökaren, denna gång med förvåning.

"Ja, det gör hon. Jag har sett henne passera här."

I en sådan välsignad atmosfär levde den heliga asketen.

Asketen av Klissoura "visste" allt, hon "såg" allt. En dygdig präst ifrån Thessalonike besökte henne en gång. De hade ett mycket uppbyggande andligt samtal. Prästen nämnde ingenting om sin personliga situation för henne, om vem han var, vad han hette, om han var gift, hur många barn han hade, osv. När de hade avslutat samta-

let tog han farväl av henne och gjorde en rörelse för att gå därifrån. Hans förvåning var stor då han hörde helgonet kalla honom vid hans namn!

”Vänta, Fader Theodoros!”

Hon tog fram en liten påse ur en vrå och började ge honom valnötter medan hon sade: ”Ta den, den är till dig, ta den, den är till din Presbytera.” Sedan räknade hon ihop fem valnötter till. ”Ta dessa, en till vart och ett av dina barn...”

Hon kände till allting. Han hette Theodoros, han var gift och hade barn, och de var verkligen fem till antalet!

En dygdig flicka led, den stackaren, av satanisk påverkan. Hon besökte den heliga gamla kvinnan som bekräftade för henne: ”Elaka människor har gjort dig illa. Förlora inte din tro, håll dig nära Kyrkan och be den här bönen...” Hon började diktera...

”Moder, jag kommer att glömma den, jag måste skriva ner den.”

Men det fanns inte något papper eller penna där.

”Bekymra dig inte. Jag skall skicka den till dig om några dagar. Du kommer att hitta den i en bok som du skall läsa...”

Utan att tänka så mycket på det som helgonet sagt till henne, accepterade flickan det med tro och återvände till Thessalonike. Inte ens en vecka gick. Hon var hemma och tog fram *Synaxarion*, helgonens liv. När hon bläddrade i den såg hon en lapp inne i boken. Hon läste den. Det var bönen som den upplysta Guds tjänarinna hade dikterat för henne!

Kärleken och bönen gjorde den heligas hjärta stort. Hennes medkänsla flödade över även för djuren. Hon levde i förening med naturen. I flera år hade hon sällskap av två små ormar vid sin eldstad! Hon var aldrig rädd, hon matade dem kärleksfullt och sade till förvånade pilgrimer: ”Var inte rädda... De är inte farliga... De här är den Allra Heligastes ormar...”

Hon hade särskild sympati för ”Guds fåglar”, som hon kallade dem. Hon brukade sitta på marken på klostrets kullerstenar och ge dem något att äta. Himlens fåglar satte sig på hennes huvud, på hennes rygg och runt omkring henne för att äta brödbitar och dricka vatten. Och hon, den välsignade, log och seglade på lyckans hav.

”Din är äran, min Gud! Du sände fåglarna för att släcka sin

törst och för att äta. Ära åt Dig, Herre!”

Andra gånger följde ”Guds fåglar” henne till kyrkan, de kvittrade och pickade på ikoner i bön tillsammans med asketen. Och helgonet levde i *Theotokos*, Guds Moders, glädje.

”Den Allra Heligaste och Kristus sänder oss fåglarna till vår tröst. Vi har Guds fåglar som sällskap och vi gläder oss över det. Den Allra Heligaste förde mig hit och hon gav mig att glädjas med hennes glädje!”

En dag i september 1949, när hon kom ut ifrån den helige Johannes Förelöparens kapell, såg hon en björn framför sig. Hon blev inte rädd, utan började bara tala kärleksfullt med den:

”Kom hit, mitt barn, kom hit, min sötnos och jag skall ge dig bröd och vatten. Kom hit, min sötnos...”

Björnen reste på sig, böjde sig ner och slickade den gamla kvinnans fötter och sen vände den och sprang mot skogen.

Guds folk skyndade till den upplysta asketen av Klissoura för att torka sina tårar, för att mätta sig med andligt bröd, för att släcka sin törst med nådens vatten som flödade från hennes helgade läppar, för att se detta mirakel och de lämnade henne alltid tröstade. Och hon lät alltid hjärtliga välgångsönskningar följa ”Guds barn” på vägen:

* * *

(Den heliga gamla kvinnans röst): *”Ha det så bra! Må Abrahams, Isaks och Jakobs välsignelser vara med er och alla oförgängliga Guds gåvor. Ha gudsfruktan i era hjärtan! Ha gudsfruktan! Om ni har gudsfruktan kan ingenting hända er. Allt gott! På återseende! På återseende!”*

* * *

Klissouras asket närmade sig nittio års ålder. I nästan ett halvt sekel hade hon levt en nunnas liv, utan att ha blivit vigd till det *Änglalika Schemat*. Skulle hon gå vidare till evigheten som en lekman? Hon själv ansåg sig ovärdig och reagerade med ödmjukhet:

Metropolit Kyprianos till höger om asketen

”Hur skulle jag, ovärdiga, kunna bära *Schemat*? Jag är full av synd... jag är stoft...en toka...en fåne...”

Till slut ordnade emellertid Guds Moder, *Theotokos*, så att hon blev vigd, den 12 oktober 1971. Hon var 85 år. Som nunnan Myrtidiotissa vittnade hon om sin upplevelse då hon blev vigd:

”Ljus! Alla där badade i ljus! Vilka ord... Vilken stor kärlek den Allra Heligaste hade för mig, syndaren!”

April 1974. På den helige Georgios dag, mitt i uppståndelsens glädje och vårens dofter, flög asketens renade själ till högre höjder, till den eviga våren. Guds Moder hade informerat henne:

”Om tre dagar skall du följa med mig...”

Den helige Georgios kom henne till mötes för att vägleda henne på sin stora resa.

Den ärorike ryttaren hade alltid stått henne bi allt från hennes ungdom i Pontos och hon insomnade på dagen då hans minne firas.

Utanför Guds Moders kloster i Klissoura, i väster, mitt i grönskan finns det lilla landsbygdskapellet tillägnat den helige Förelöparen. Bakom dess altare vilade helgonets medfarna kropp i åtta år i förening med naturen... 1982 öppnade man graven för att ta fram hennes relikier. Platsen fylldes av en obeskrivlig väldoft. Ett himmelskt ljus lyste över allting och förskönade ytterligare vårnaturen. Hennes ben var vackra och rena, som bärnsten, och sken som solen. Ett nådens tecken!

En kvinna hade förfärlig värk i ryggen och led av det. När hon fick veta att asketens grav var öppen skyndade hon dit med djup vördnad. Hon lade sig själv på graven med stor tro och smärtan försvann omedelbart!

Samma år som graven öppnats började miraklerna med Moder Myrtidiotissas välsignade huvudduk. Tre dagar före hennes heliga avsomnande hade hon profetiskt sagt till en dygdig andlig dotter: ”Ta min huvudduk som ett minne. Ta den, den skall hjälpa dig och du kommer också att hjälpa andra.”

Från 1982 har den heliga gamla kvinnans huvudduk varit till ständig hjälp, särskilt för kvinnor. Ofrukt samma kvinnor som gör korstecknet med huvudduken får snart barn och havande kvinnor får en lätt förlossning.

År 1995 började huvudduken att dofta.

* * *

(Metropolit Kyprianos talar): *Jag tackar återigen vår allgode Gud som bevärdigade mig att lära känna och bli så nära förbunden med Moder Myrtidiotissa - och jag nämner henne nu med hennes namn som nunna - och att i det där heliga klostret, viga henne till det Stora Schemat. Det var före jag blev biskop och Moder Maria, abedissa i Oinoussai var hennes ”fadder”. Som jag tidigare nämnt har den heliga gamla kvinnan gett mig mycket genom hennes visa, av Gud inspirerade råd, men hennes förböner har också stärkt mig väldigt mycket i mycket svåra perioder som vårt kloster har gått igenom. Avslutningsvis ber jag henne från djupet av min själ och mitt hjärta, för jag tror att Moder Myrtidiotissa har uppnått stor närhet till Kristus, att förutom hennes förböner för vårt kloster, att be till Kristus för vår Kyrka, för våra troende och för hela världens frälsning. Amen!*

* * *

I slutet av det andra årtusendet efter vår Frälsares människoblivande hotar vår omvärld att krossa oss mellan de sammanstötande klipporna av arrogans och köttslighet. Låt den tappra asketen av Klissouras gestalt bli vårt vägledande ljus på vägen som leder oss till vårt eget kors och uppståndelse, en väg som kännetecknas av inre förkrosselse, glädjefull sorg, tålmod, hopp och medkänsla.

Må hennes förböner stärka oss och vara till vår tröst på vägen som öppnar sig framför oss, när hon ropar profetiskt:

”Tålmod! Mycket tålmod! Tålmod i mängder! Stolthet är någonting ont... Stolthet är dumt...Stoft skall åter bli stoft...”

Låt oss följa henne. Låt oss ha gemenskap med henne. Vår gemenskap med helgonen är gemenskap med vår Herre, Han som är vårt Hopp.

Så länge vi har helgon ibland oss, även om de är okända för de flesta, finns det hopp! Eftersom det alltid kommer att finnas helgon fram till Herrens återkomst, kommer det alltid finnas hopp. Och vi har så stort behov av hopp, ett hopp som ”inte kommer på skam”...

Låt henne vara vår tröst på tröskeln till det tredje millenniet!

Ikon av Moder Myrtidiotissa asketen av Klissoura 1886-1974

Moder Myrtidiotissa asketen av Klissoura 1886-1974

